

METER I SEKUNDET: Virkelighedens forstanderinde hedder Else og bor i Nykøbing

I øjeblikket går filmen: "Meter i Sekundet" i Bio Mors. En film der bygger på Stine Pilgaards roman af samme navn. I fortællingen har karakteren "forstanderinden" en fremtrædende rolle. Denne forstanderinde hedder i virkeligheden Else. Du kan møde hende her.

[Katrine Hedegaard](#) 20 feb 2023 10:52 [Kultur](#)

NYKØBING: I bogen er hendes øjne lysende og turkise. Hun bliver portrætteret som en kvinde med et privat ægteskabsbureau og som én der nærmest flyder, når hun går. Helt konkret står der: "Forstanderinden kommer sejlene i en lang lilla kjole med håret sat op i en sindrig frisure."

Danser, Else Mathiassen, der lige nu sidder stille i sin lune lejlighed i Nykøbing, er virkelighedens *forstanderinde*. Hun var forstander på Vestjyllands Højskole, i den periode forfatter Stine Pilgaard boede i Velling, og skrev den prisbelønnede roman, "Meter i Sekundet." Else fortæller:

– Da jeg var forstander på Vestjyllands Højskole, blev jeg, lidt i sjov, kaldt for forstanderinden, så det er nok der, Stine har det fra. Jeg er dog glad for, at forstanderinden bare er en titel i bogen, og ikke har et navn. Det skaber jo afstand til, at det kunne være mig. Også selvom

Stine har taget det meste fra virkeligheden, og det forstanderinden siger og gør stemmer overens med noget jeg faktisk har sagt eller gjort.

Inde i Else Mathiassens lejlighed er stilheden rar. Uden for ruderne er stormen Otto ved at flytte ind, og rusker op i bølgerne ude på fjorden.

I 2020 udkom Stine Pilgaards roman: "Meter i Sekundet". En bog der siden er blevet rost af anmeldere og forfatteren modtog samme år boghandlernes fornemme pris, De Gyldne Laurbær. Bogen er blevet filmatiseret, og kan lige nu ses i biograferne landet over. Romanen handler om et ungt par, der bosætter sig på en højskole i Vestjylland med deres lille barn. De træder ind i en verden af fællessang, økolærere, knuste teenagehjerter og en stærk vilje til lokalsamfundet. Han er lærer på skolen, den kvindelige "jeg-person" er med som påhæng. Else fortæller:

– I virkeligheden var det jo mig der ringede til Stine Pilgaards mand, og spurgte, om han ikke kunne tænke sig at arbejde som skrivelejer på højskolen. Og da jeg så opdagede, at Stine Pilgaard var hans kæreste, så blev jeg jo helt starstrucked, for jeg havde jo læst alle hendes bøger, og synes det var vildt spændende, at hun skulle være min nabo.

Tilbage til Mors

Efter 30 år og et liv som først lærer og sidenhen forstander på Vestjyllands Højskole, nyder Else nu et friere liv. Hun fortæller:

– Som forstander er man på arbejde 24 timer i døgnet. Det bliver hele livet. Det var fantastisk mens jeg var det, men nu nyder jeg friheden.

Else bor den dag i dag på Mors, og arbejder freelance som danser, performer, foredragsholder og fortæller. Lige nu sidder hun i sin stue, med en knold i nakken – om den er sindrig, er ikke til at vurdere, men en ting er sikkert – intet er overladt til tilfældighederne i Elses hjem. Æstetik betyder noget, nok også fordi Elses mand er billedkunstner. Intet billede hænger tilfældigt på væggen.

På bordet i stuen ligger der hjemmelavede p-tærter i en skål og lune boller i en flettet kurv. I en kinesisk blå tekande er der te og på et skærebræt to slags ost. Else er klædt i en lilla velourkjole, og har en sølvbroche formet som en sommerfugl siddende ved brystet. Hun fortæller:

– Bogen udkom mens Stine Pilgaard var min nabo i Velling. Og jeg har det fint med at være forlægt til den her karakter, forstanderinden. Der er nogen, der har sagt til mig, at de ikke synes, at skildringen er kærlig nok, men det synes jeg nu den er. Det er jo heller ikke forstanderinden, der er hovedperson. Forstanderinden er med til at fortælle historien om "jeg-fortælleren", det er jo hende, romanen handler om. Og at forstanderinden så er med til at fremkalde, hvem hun er, det synes jeg er rigtig fint.

Nede på gaden blæser det omkring 20 meter i sekundet. Stormen Otto suser over havet mellem Skotland og Norge, og er på vej ind over Nordjylland, mens Else sidder i sin varme stue i færd med at skære en nybagt bolle over. Ud ad Elses vinduer strømmer lyset ind. Foran bygningen ligger havnen, og udsigten til Refshammer er betagende, også selvom vejret er diset, stormfuldt og gråt. Hun siger:

– Er her ikke fantastisk. Selv i sådan et vejr her. Lyset er aldrig det samme. Se hvordan fjorden rør på sig.

Elses øjne er turkise. En diskret brille med grøn kant, og en skinnende blå eyeliner tegner hendes øjne. Hun smiler.

Stor forskel på bog og film

I filmen har skuespiller Lotte Andersen rollen som forstanderinden, og Else Mathiassen kan godt genkende sig selv i nogle af de detaljer der er i filmen, men hun holder mest af bogen. Hun fortæller:

– Da jeg var forstander havde jeg lavet mit eget "ægteskabsbureau", og det har Stine Pilgaard jo lavet sjov med. I højskoleverdenen mener man, at højskolelivet er Guds gave til menneskene. Og kunne jeg få aktiveret eller integreret nogle gode folk i lokalområdet og højskolen, så ville jeg gerne det. Mit ægteskabsbureau var måske ikke så aktivt, men jeg snakkede om det. Det var for sjov, men ikke mere sjovt, end at jeg gik op i at folkene omkring mig skulle have det godt.

Else griner og kigger ud over fjorden.

– Historierne i bogen er rigtige nok, men nogle gange kombinerer Stine Pilgaard flere historier og det er hun jo i sin gode ret til som kreativ og skabende forfatter. Jeg blev aldrig spurgt, om jeg ville være forlægg til den her karakter, forstanderinden. Det bliver man jo aldrig spurgt om, og det skal man heller ikke spørges om. Men jeg vidste godt, at hun brugte mig, mens hun skrev. Det var hun meget åben omkring, og det havde jeg det godt med, for jeg har altid været meget trygt ved Stine Pilgaard. Og derfor kom bogen heller ikke som nogen bombe for mig.

– Jeg har en fortid som skuespiller, og er vandt til at se mig selv udefra. Danseforestillinger bliver ofte videofilm, så man kan instruere sig selv, så det er ikke fremmed for mig. Jeg tænker slet ikke over at det er mig. Når jeg ser mig selv danse på en video, så kigger jeg på trinene, og forsøger at forbedre det jeg gør.

Else så filmen til gallapremieren i København. Hun fortæller:

– Det var ikke svært for mig at se filmen, Lotte Andersen gør det rigtig godt. Det der var lidt svært ved filmen for mig, det er tolkningen af flere af tingene. Jeg måtte flere gange sige til mig selv... "Husk nu – det er en komedie" Det er jo ikke en dokumentar om Vestjyllands Højskole. Havde det været det, så havde jeg nok været noget utilfreds.

Else griner igen og læner sig lidt tilbage i den røde lænestol, hun sidder i. Hun siger videre:

– For mig er der meget stor forskel på filmen og bogen. I bogen der er jeg mere med. Jeg kan læse i mit eget tempo. Lægge den lidt væk. Reflektere over det jeg har læst og forestille mig det hele fuldstændigt levende. Det er en aktiv proces for mig, for der er så mange muligheder i en sætning. I filmen får man det hele gnasket og serveret på engang, og det bliver en helt anden oplevelse. Det er bare sjældent at en filmatisering er bedre end bogen.

For Else er der altså stor forskel på filmen og bogen. Hun fortæller videre:

– Det er også meget sigende, at mine venner, der har læst bogen har haft en fest og sendt mig SMS'er, mens de har læst, hvor de har skrevet, at de virkelig har kunne genkende mig. Hvorimod de af mine venner, der har set filmen har skrevet til mig efterfølgende, at forstanderinden slet ikke er mig. Jeg har det på samme måde. Der er langt mere af mig i bogen, end der er i filmen.

Kender tilflytterfølelsen

Det er fem år siden Else flyttede tilbage til Mors med sin mand. Hun fortæller:

– Jeg kommer jo oprindeligt fra Mors. Jeg blev født på Nykøbing Sygehus i 1958, og er opvokset på Vinkelvej i Fårup. Jeg har jo venner og familie her, men alligevel føler jeg mig lidt som en tilflytter, fordi jeg har boet i Velling i så mange år. Jeg kan sagtens identificere mig med hovedpersonen i "Meter i Sekundet". Det kan være svært at skabe relationer, når man kommer udefra og skal stemple ind i noget, der allerede er i fuld gang. Da Stine og hendes mand flyttede til Velling havde jeg nok ikke helt den forståelse for, hvor svært det er, at flytte til et helt nyt sted, og måske særligt en højskole. Filmen og bogen fortæller om, hvor svært det kan være, når man er ny, og ikke har en egentlig funktion, der hvor man er.

Stormen Otto er nået længere ind over Nordjylland. Det blæser nok 25 meter i sekundet nu, og masterne på bådene nede i havnen gynger kraftigt fra side til side. På Mors har Else ikke sluppet højskolelivet helt, hun har nemlig startet et fortælleakademi på Højskolen Mors. Og nyder fortsat, at være en del af højskoleverdenen, men forstander det skal hun aldrig være igen. Det frie liv det er det, Else vil leve nu.